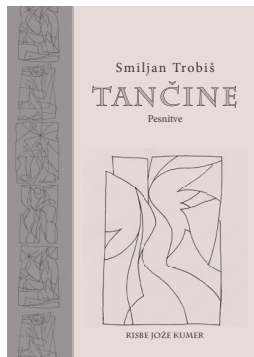

NAZAJ K LJUBEZNI

SMILJAN TROBIŠ, *TANČINE*,
LJUBLJANA, SPES, 2018

Vzbirki Smiljana Trobiša z naslovom *Tančine* se pred bralcem razgrinjajo pesnitve, ki se sicer dotikajo več tem, pa vendar se vse iztekajo in osredinjajo predvsem v eno samo veliko temo Ljubezni. K pesnitvam so dodane risbe s čisto linijo, katerih avtor je Jože Kumer, in s sporočilnostjo verzov vzpostavljajo pravo sozvočje.

Ljubezen, ki prežema vso zbirko, se kaže v svojih več pojavnih oblikah. Najprej jo beremo kot ljubezen do Stvarnika, lahko pa jo interpretiramo tudi kot ljubezen do sočloveka in do vsega, kar nas obdaja, kar nas prežema tukaj in zdaj. Vendar vso svojo srečo, svojo izpolnitev, bogastvo in upanje, svoj mir pesnik z nagovori v drugi osebi ednine in s paralelizmi členov »tvoja jutra, /.../ tvoje nebo, /.../ tvoj mir, /.../ tvoj počitek, /.../ tvoje bogastvo« polaga v Stvarnika, s čimer njegovo Vsemogočnost vedno znova iz pesnitve v pesnitve le še potrdi. V pesnitvi

Spet prihaja k tebi človek je namen lirskega subjekta nazorno in zelo plastično izražen, hkrati pa prenesen v srce in misel slehernega bitja: »/.../ Vsak se vrne k tebi, ker na zemlji ni ničesar, / kar bi moglo potešiti naša hrepenenja. / Ti zemljo vrtiš in vodiš naše poti, ustavijo se pri nas samih, / končajo v tebi, ki si edini cilj.«

Lirski subjekt razmišlja tudi o modrosti. Sprašuje se, koliko je je, kakšen je njen namen, kaj človeku prinaša ali odnaša, ga bremeni in podobno. Pripisuje ji sicer velik pomen, hkrati pa bralcu daje vedeti, da ga teži, saj je modrosti v svetu »mnogo več, kot bi je človek mogel nositi«. Pesnik je prepričan, da tuzemski razum preprečuje svobodnega duha ali pa mu ne daje tolikšne svobode, ki bi dopuščala umno letenje, lahkotnost bivanja in svežino diha, zaradi česar se znova obrača k Stvarniku in ga kot Rešitelja nagovori: »Ko se obrnemo k tebi, se naša teža spremeni v odgovor / in naše trpljenje v veselje in naš nemir v mir.« Vendar si slehernik želi premagati nevednost, česar se pesnik zaveda, zato se lirski subjekt v njegovih pesnitvah v imenu vsega svojega ljudstva znova in znova zateka k Njemu, saj je prepričan, da lahko le On odgovori »na vsa zapletena vprašanja, ki si jih zadajam(o) v nevednosti«.

Težišče pesnitev je v Človeku. Trobišev človek vedno

znova tava v temi in hrepeni po svetlobi. Stalnica v njem je nemir, a si neznosno želi miru. Zastavlja si premnoga vprašanja in išče odgovorov, onstran, pri Njem, v Njem, ki ga je ustvaril. S simboliko drevesa nam izriše človeško podobo, ki je vzknila, se ukoreninila, zdaj pa sega v višave, vse višje in višje in proč. Razteza svoje roke in si želi krila, hrepeni po svobodi. In je edinstvena v svoji naravi, a ne edina. Obremenjena je s težnostjo greha in krivde in se zaveda, da »vse gledamo preveč človeško /.../ blizu nam je nebeško, / že tukaj uživamo tvojo radost, in lahko bo, kar nam je težko«.

Ljubitelj Trobiševih pesnitev lahko stopa po pesniških vrsticah navzgor, k nebu in svetlobi. Pesnik mu kaže pot in ga vedno znova opogumlja, saj »svetla misel pride iz Neba do očiščenih globin«. In se tudi vedno znova osredinja v Ljubezen, kajti v njej je zapisana vsa resnica, vsa dobrota, ves pogum. V sklepu velja pozvati bralca k prebiranju pesnitev z mislijo iz spremne besede, ki jo je zapisal dr. Stanislav Matičič: »Iz neslutnih zapletov bivanja nam potem kot zgodba od padca Adama dalje, kot strela v preblisku z milostjo izseka eno samo možno pot: nazaj k ljubezni.« Želja je, da bi jo v pričujočih pesnitvah (za)čutil tudi bralec.

Manja Žugman